

**«Аграрлық несие корпорациясы»
акционерлік қоғамы**

**Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық
есептілік**

2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай

МАЗМҰНЫ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АҚПАРАТТЫ ШОЛУ ТЕКСЕРІСІ БОЙЫНША ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп	5
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп	6
Жиынтық табыс туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп.....	7
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп	8
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп	9

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР	10-43
--	--------------

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5 Алматы,
Достық д-лы 180,
+7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180

Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты шолу тексерісі бойынша тәуелсіз аудиторлардың есебі

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамының Акционеріне және Директорлар кеңесіне

Кіріспе

Біз «Аграрлық несие корпорациясы» Акционерлік Қоғамының және оның еншілес кәсіпорынның (бұдан былай - «Компания») 2023 жылдың 30 маусымындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есебінің және осыған қатысты көрсетілген күні аяқталған алты ай кезең бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есептерінің, сондай-ақ, шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есеп саясатының тұжырымдамасы мен басқа түсіндірмелі ескертпелерінің (бұдан былай «шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат») шолуын жүргіздік. Топ басшылығы осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілікті 34-ші «Аралық қаржылық есептілігі» Қаржылық есептіліктің халықаралық стандартына (IAS) сәйкес дайындауға және әділ түрде көрсетуге жауапты болады. Біз жүргізген шолу нәтижелері бойынша көрсетілген шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік туралы қорытынды қалыптастыруға жауаптымыз.

Шолу көлемі

Біз 2410-шы «Кәсіпорынның тәуелсіз аудиторы орындаған аралық қаржылық ақпаратты шолу» Халықаралық шолуды жүргізу тапсырмалары бойынша стандарты талаптарына сай шолу жүргіздік. Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілікке шолу негізінен қаржылық және бухгалтерлік мәселелер үшін жауапты тұлғалардан ақпарат алу үшін сұрату жасау мен талдамалық және шолу шегінде қажетті басқа да рәсімдерден тұрады. Шолу көлемі Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудитке қарағанда анағұрлым аз, және сол себепті де, бізге аудит барысында анықталуы мүмкін барлық елеулі мәселелер белгілі болды деген сенімділікті қамтамасыз ете алмайды. Демек, біз аудиторлық пікірді білдірмейміз.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ

Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты шолу тексерісі бойынша тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы
2-бет

Ескертпемен пікір білдіруге негіздеме

2022 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жалпы баланстық құны 336,882,696 мың теңге және 304,221,793 мың теңге болатын 3 кредиттік тәуекел сатысына жатқызылған заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша Компания тиісінше 68,173,150 мың теңге және 62,564,653 мың теңге сомасында күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервті таныды. 9 (IFRS) «Қаржы құралдары» халықаралық қаржылық есептілік стандарты ұйымдардан күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде жорамалдар мен болжамдарға негізделген дәлелді және расталатын ақпаратты пайдалануды талап етеді. Біз заңды тұлғаларға берілген кредиттік-құнсызданған кредиттер бойынша кепілдікті қамтамасыз етуді іске асырудан күтілетін ақша ағындарын бағалау кезінде салыстырмалы кезеңде пайдаланылған белгілі бір жорамалдармен келіспейміз және осы күндердегі күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв айтарлықтай төмендетілген деп санаймыз. ХҚЕС талаптарынан осы ауытқудың 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай кезең бойынша пайда немесе залал, жиынтық табыс және меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есептерді қамтитын кредиттік залалдар бойынша шығыстарға және басқа да байланысты баптарға өсерінің сандық бағалауы анықталған жоқ.

Ескертпемен қорытынды

Жүргізілген шолу нәтижесінде, «Ескертпемен пікір білдіруге негіздеме» бөлімінде сипатталған салыстырмалы көрсеткіштерге өсер етуден басқа, 2023 жылдың 30 маусымындағы және көрсетілген күні аяқталған алты ай кезең бойынша шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат барлық елеулі қатынастарда 34-ші «Аралық қаржылық есептілігі» Қаржылық есептіліктің халықаралық стандартына (IAS) сәйкес дайындалмағандығына назар аударуға себеп болатын деректер анықталмады.

Урдабаева А. А.
Сенімді тұлға (Аудит бойынша серіктес)

«КПМГ Аудит» ЖШС
Алматы, Қазақстан Республикасы

2023 жылдың 1 тамызы

**ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ
ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2023 жылдың 30 маусымындағы жағдай бойынша***мың теңгемен*

	<i>Ескерт- не</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан*</i>
Активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	125,674,244	107,720,283
Банктерге берілген кредиттер	5	56,729,884	10,456,354
Клиенттерге берілген кредиттер	6	802,945,671	722,917,368
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	7	9,337,654	10,205,360
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар		147,470,014	147,470,014
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер		1,002,691	1,024,785
Инвестициялық бағалы қағаздар		590,086	592,637
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		2,668,146	2,899,093
Негізгі құралдар		1,243,885	1,344,905
Бейматериалдық активтер		467,998	530,705
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер		2,605,386	1,816,694
Өзге активтер		5,303,845	6,612,320
Активтердің жиыны		1,156,039,504	1,013,590,518
Міндеттемелер			
Акционердің алдындағы берешек	8	91,534,139	89,417,496
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	9	49,324,400	48,884,037
Қазақстан Республикасы Үкіметі алдындағы берешек	10	167,322,747	60,747,873
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	11	182,827,286	182,850,442
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	12	170,571,378	178,599,494
Дивидендтер бойынша берешек	15	13,677,185	–
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		1,000,244	1,403,575
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер		6,914,433	4,763,872
Мемлекеттік субсидиялар	13	34,338,456	37,797,142
Өзге міндеттемелер	14	25,828,507	4,794,370
Міндеттемелердің жиыны		743,338,775	609,258,301
Меншікті капитал			
Акционерлік капитал	15	408,284,724	408,284,724
Резервтік капитал	15	19,704,422	13,846,278
Жинақталған шығындар		(15,288,417)	(17,798,785)
Меншікті капиталдың жиыны		412,700,729	404,332,217
Міндеттемелердің және меншікті капиталдың жиыны		1,156,039,504	1,013,590,518
Бір жай акцияның теңгерімдік құны (теңгемен)	15	1,012.71	992.00

* Осы бағанда көрсетілген кейбір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың қаржылық есептілігіне сәйкес келмейді, өйткені олар 15-ескертпеде егжей-тегжейлі сипатталғандай қайта жіктелерді көрсетеді.

Қоғам Басқармасының атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Қайрат Каертарович

Зайтуллаева Ирина Николаевна

2023 жылғы 1 тамыз

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Бас бухгалтер

Қоса беріліп отырған 10-шыдан 43-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

	<i>30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>аудиттелмеген</i>	
<i>Ескерт- не</i>	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер		
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	9,108,215	4,129,159
Банктерге берілген кредиттер	2,716,987	1,720,210
Клиенттерге берілген кредиттер	58,987,516	51,423,880
Инвестициялық бағалы қағаздар	31,931	33,539
	70,844,649	57,306,788
Өзге де пайыздық кірістер		
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	400,727	436,487
	71,245,376	57,743,275
Пайыздық шығыстар		
Акционердің алдындағы берешек	(3,792,878)	(3,831,173)
Қазақстан Республикасы Үкіметі алдындағы берешек	(14,202,260)	(2,611,695)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	(8,803,985)	(7,367,564)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(9,436,267)	(10,495,519)
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	(3,968,744)	–
Өзге міндеттемелер	–	(6,991)
	(40,204,134)	(24,312,942)
Таза пайыздық кіріс	31,041,242	33,430,333
Кредиттік шығындар бойынша шығыстар	16 (16,914,068)	(7,403,151)
Кредиттік залалдар бойынша шығындарды шегергендегі таза пайыздық кіріс	14,127,174	26,027,182
Дивидендтер бойынша кіріс	10,309,687	–
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан таза пайда/(залал)	6	(3,594)
Персоналға арналған шығыстар	(3,374,370)	(3,106,673)
Өзге де операциялық шығыстар	(1,976,984)	(1,416,754)
Өзге кірістер, нетто	17 7,116,242	234,174
Пайыздық емес кіріс/(шығыс)	12,074,581	(4,292,847)
Салық салынғанға дейінгі пайда	26,201,755	21,734,335
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	18 (4,156,058)	(3,356,414)
Кезеңдегі пайда	22,045,697	18,377,921

Қоғам Басқармасы атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Қайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2023 жылғы 1 тамыз

Қоса берілген 10-шыдан 43-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>Ескертпе</i>	<i>30 маусымда аяқталған алты ай аудиттелмеген</i>	
	<i>2023</i>	<i>2022</i>
Кезеңдегі пайда	22,045,697	18,377,921
Кезеңдегі өзге де жиынтық табыс	–	–
Кезеңдегі жиынтық табыстың жиыны	22,045,697	18,377,921

Қоғам Басқармасы атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Кайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтуллаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2023 жылғы 1 тамыз

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТІРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңгемен

	Ескертпе	Акционерлік капитал	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда/ (есінақталған шығындар)		Жыны
2022 жылғы 1 қаңтарға		254,366,870	11,237,766	5,084,805	270,689,441	
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны (аудиттелмеген)		—	—	18,377,921	18,377,921	
Резервтік капиталды ұлғаюуы (аудиттелмеген)	15	—	2,608,512	(2,608,512)	—	
Жарияланған дивидендтер (аудиттелмеген)	15	—	—	(6,086,528)	(6,086,528)	
2022 жылғы 30 маусымға (не аудировано)		254,366,870	13,846,278	14,767,686	282,980,834	
2022 жылғы 31 желтоқсанға*		408,284,724	13,846,278	(17,798,785)	404,332,217	
Кезең ішіндегі жиынтық табыстың жиыны (аудиттелмеген)		—	—	22,045,697	22,045,697	
Резервтік капиталды ұлғаюуы (не аудиттелмеген)	15	—	5,858,144	(5,858,144)	—	
Жарияланған дивидендтер (аудиттелмеген)	15	—	—	(13,677,185)	(13,677,185)	
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)		408,284,724	19,704,422	(15,288,417)	412,700,729	

*Осы бағанда көрсетілген кейбір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың қаржылық есептілігіне сәйкес келмейді, өйткені олар 15-ескертпеде егжей-тегжейлі сипатталғандай қайта жіктемелерді көрсетеді.

Қоғам Басқармасы атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Сапулатов Қайрат Каертарович

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Зайтұлыбаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

Қоса беріліп отырған 10-шыдан 43-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН
АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ЕСЕП****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай**

мың теңгемен

Ескерту	30 маусымда аяқталған алты ай аудиттелмеген		
	2023 жыл	2022 жыл	
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Алынған пайыздар	41,943,484	26,667,489	
Төленген пайыздар	(12,393,180)	(12,665,444)	
Персоналға арналған шығыстар, төленген	(3,840,445)	(3,145,776)	
Өзге операциялық шығыстар, төленген	(1,212,265)	(1,834,227)	
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен ақша ағындары	24,497,594	9,022,042	
<i>Операциялық активтердің таза ұлғаюы/азаюы</i>			
Банктерге берілген кредиттер	(50,585,391)	(31,820,494)	
Клиенттерге берілген кредиттер	(85,627,976)	(70,387,889)	
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	100,249	44,444	
Өзге активтер	465,099	1,177,051	
<i>Операциялық міндеттемелердің таза ұлғаюы/(азаюы)</i>			
Мемлекеттік субсидиялар	567,423	3,371,400	
Өзге міндеттемелер	19,747,930	1,858,251	
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейінгі операциялық қызметте ақшалай қаражаттың таза пайдаланылуы	(90,835,072)	(86,735,195)	
Төленген корпоративтік табыс салығы	(2,782,781)	(3,849,559)	
Операциялық қызметте ақша қаражатының таза пайдаланылуы	(93,617,853)	(90,584,754)	
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Бағалы қағаздарды өтеуден түскен түсімдер	3,152	232,000	
Негізгі құралдарды сатып алу	(87,830)	(40,880)	
Бейматериалдық активтерді сатып алу	–	(7,350)	
Алынған дивидендтер	10,309,687	–	
Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі	10,225,009	183,770	
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздарды тартудан түсетін түсімдер	10	140,000,000	110,000,000
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздарын өтеу	10	(20,003,000)	–
Акционерден қарыз тартудан түскен түсімдер		–	8,300,000
Акционерден алынған қарыздарды өтеу		(826,852)	(866,201)
Сыртқы қарыздар алу	9	16,767,000	–
Сыртқы қарыздарды өтеу	9	(16,244,000)	–
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	12	(10,000,000)	(22,940,000)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыз тартудан түскен түсімдер	11	1,000,000	500,000
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыз қаражаттарын өтеу		(9,345,091)	(7,639,304)
Төленген дивидендтер		–	(6,086,528)
Қаржылық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі		101,348,057	81,267,967
Күтілетін кредиттік залалдардың ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері		(1,252)	809
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгеруі		17,953,961	(9,132,208)
Кезең басындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары		107,720,283	102,853,173
Кезең соңындағы ақша қаражаттары және олардың баламалары	4	125,674,244	93,720,965

Қоғам Басқармасы атынан шығарылымға қол қойылды және бекітілді:

Садуақұлов Қайрат Қасымұлы

Басқарма Төрағасының Орынбасары, Басқарма мүшесі

Байтұлаева Ирина Николаевна

Бас бухгалтер

2023 жылғы 1 тамыз

Қоса берілген отырған 10-шыдан 43-шіге дейінгі беттердегі таңдалған түсіндірме жазбалар осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***1. Есеп беретін кәсіпорын**

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қоғам» немесе «Компания») «Аграрлық секторды кредиттеу мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 25 қаңтардағы № 137 қаулысымен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылды. Қоғам қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі – «ҚРҰБ») жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті берген 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 Қазақстан Республикасының банк заңнамасында көзделген операцияларды жүргізуге арналған лицензия негізінде жүзеге асырады. Қоғамның қызметін Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі реттейді.

Қоғамның негізгі қызметі агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне қолжетімді кредит беру жүйесін дамыту жолымен аграрлық саланы индустрияландыруға және әртараптандыруға жәрдемдесу, тиісті лицензия негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру, кредит беру жолымен ауыл шаруашылығы секторын қолдау жөніндегі бағдарламаларды іске асыруға қатысу, отандық және шетелдік инвестицияларды тарту, агроөнеркәсіптік кешенде инвестициялық жобаларды әзірлеуге және іске асыруға қатысу, лизингтік қызметті жүзеге асыру, қаржы институттарын қорландыру, агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін исламдық қағидаттар бойынша қаржыландыру мақсаттарында исламдық қаржы құралдарын қолдана отырып, заңды тұлғаларды қаржыландыру және заңнамалық актілерде тыйым салынбаған және Жарғыда көзделген Қоғамның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін өзге де қызмет түрлері болып табылады.

Қоғамның қаржыландыру бойынша қызметі қаражатты пайдалану бойынша айрықша талаптар мен шектеулерді көздейді. Клиенттерге кредиттер Қазақстан Республикасының ауыл шаруашылығын дамыту бағдарламаларын іске асыруға байланысты нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша беріледі.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның Қазақстан Республикасының аумағында 19 тіркелген филиалы бар.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам негізгі қызметі агроөнеркәсіптік кешендегі лизингтік қызмет, агроөнеркәсіптік кешенге кредит беру, агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға бағытталған бюджеттік және басқа да бағдарламаларды іске асыруға қатысуды қамтитын «ҚазАгроҚаржы» АҚ 100% меншік үлесіне ие болды.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұдан әрі – «Бәйтерек» немесе «Акционер») Қоғамның 100% акциясына иелік етеді.

Қоғамның түпкі меншік иесі Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Қоғамның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Иманов көшесі, 11.

Қазақстан Республикасындағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Қоғамның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, дамушы нарықтың ерекшеліктеріне тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары Қоғамның бизнесіне әсер етеді. Құқықтық, салықтық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылығы тәуекелімен ұштасады, олар сондай-ақ жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады.

Ресей мен Украина төңірегіндегі тұрақсыз геосаяси жағдай Қазақстанда экономикалық белгісіздік деңгейін одан әрі арттыруда. 2022 жылдың ақпанында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы әскери қақтығысқа байланысты бірқатар елдер Ресей Федерациясына қарсы санкциялар енгізді. Қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде шикізат пен азық-түлік тауарларының бағасы өсті, ресурс жеткізілімдері арасындағы белгіленген байланыстар бұзылды, бағаларға инфляциялық әсер байқалуда, сарапшылар сонымен қатар әлемдік өнеркәсіп үшін экономикалық салдарларды болжайды.

Ұсынылған шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік Қазақстанда бизнесті жүргізу шарттарының Қоғамның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жүргізу жағдайларының нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***2. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары****Сәйкестік туралы өтініш**

Осы 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС (IAS) сәйкес дайындалды. Осы есептіліктің құрамына Қоғамның қаржылық жағдайындағы өзгерістерді түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жылға арналған соңғы жылдық шоғырландырылмаған қаржылық есептіліктен кейін болған оның қызметінің нәтижелерін түсіндіретін таңдалған ескертпелер енгізілді. Осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ҚЕХС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін ашылуы талап етілетін толық ақпаратты қамтымайды.

Сондай-ақ, Қоғам 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты айдың шоғырландырылған аралық қаржылық есептілігін 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС (IAS) сәйкес дайындады, оны Қоғамның тіркелген кеңсесінен алуға болады.

Бағалау базасы

Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қоғамның функционалдық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі – «теңге») болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола тұрып, Қоғам жүргізетін операциялардың көпшілігінің және оның қызметіне әсер ететін соларға байланысты жағдайлардың экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстандық теңге сондай ақ осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер мыңға дейін жинақталған.

Есептік бағалаулар мен кәсіби пайымдауларды қолдану

Шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілікті дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылатынына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомада көрсетілетініне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдар мен есептік бағалауларды қолдануын талап етеді. Нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін. Жорамалдар мен олардың негізінде жасалған есептік бағалаулар оларды өзгерту қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданып отырады. Есептік бухгалтерлік бағалаулардағы өзгерістер бағалаулар қайта қаралған кезеңде, сондай-ақ қандай да бір бағалаудың өзгеруі аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың деректеріне әсер ететін әрбір болашақ кезеңде танылады.

Қоғамның есеп саясатын қолдану кезінде басшылық қалыптастырған 5, 6 және 10-ескертпелерде сипатталған ең маңызды пайымдаулар және есептік бағалауға қатысты белгісіздіктің негізгі көздері соңғы жылдық шоғырландырылмаған қаржылық есептілікте сипатталғанға ұқсас.

3. Есеп саясатының негізгі ережелері

Осы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілікте қолданылатын есеп саясаты Қоғамның соңғы жылдық шоғырландырылмаған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданған саясатымен сәйкес келеді.

Бірақтар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер 2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енді, бірақ олар Қоғамның шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ:

- 17 «Сактандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS);
- ХҚЕС-ке түзету (IAS) 8 - Бухгалтерлік бағалауларды анықтау;
- ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС бойынша – «Есеп аясатын ашу» 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер;

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

- 12 «Табыс салығы» ХҚЕС (IAS) түзетулер - бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық.

ХҚЕС жөніндегі кеңес шығарған бірқатар стандарттар, стандарттарға түзетулер мен түсініктемелер болашақ есепті кезеңдерде күшіне енеді және Қоғам мерзімінен бұрын қолданбады:

- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу (ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8 түзетулер), 2024 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді;
- Ковенанттармен ұзақ мерзімді міндеттемелер (ХҚЕС (IAS) 1 түзетулер), 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді;
- Кері жалгерлікпен сату кезіндегі міндеттемелер (ХҚЕС-қа түзетулер (IFRS) 16), 2014 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді.

Аталған жаңа стандарттар мен түсініктемелер Қоғамның шоғырландырылмаған аралық қысқартылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде.

4. Ақша қаражаттары және олардың баламалары

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
«Кері репо» операциялары	61,044,552	69,114,656
«ҚР Қаржы министрлігінің «Қазыналық комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесіндегі (бұдан әрі «РММ») ағымдағы шоттағы ақша қаражаттары	23,546,085	10,351,066
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары	20,110,699	28,256,373
ҚРҰБ ноттары	18,912,396	–
Басқа банктердегі «овернайт» (мерзімді) депозиттері	2,064,331	741
Кассадағы ақша қаражаттары	–	14
	125,678,063	107,722,850
Күтілетін кредиттік залалдар үшін резерв	(3,819)	(2,567)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	125,674,244	107,720,283

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары мерзімі өтіп кеткен болып табылмайды және кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады (аудиттелмеген). (2022 жылғы 31 желтоқсан: ақша қаражаттары және олардың баламалары мерзімі өткен болып табылмайды және 1 кезеңге жатады).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары қалдықтарының және олардың баламаларының кредиттік сапасы «Standard & Poor 's» рейтингтік агенттігінің немесе «Standard & Poor 's» шкаласы бойынша конверсияланған басқа агенттіктердің рейтингтері негізінде ұсынылуы мүмкін:

<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>						
	<i>«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі</i>		<i>Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері</i>		<i>«Керіrepo» операциялары</i>	<i>Жиыны</i>
<i>Ағымдағы шоттар</i>	<i>ағымдағы шоты</i>	<i>ҚРҰБ ноттары</i>				
Мерзімі өтпеген						
- ҚРҰБ ноттары (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	–	–	18,912,396	–	–	18,912,396
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	–	23,546,085	–	–	–	23,546,085
- ВВВ- дан ВВВ+ ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	7,717,933	–	–	–	–	7,717,933
- ВВ- дан ВВ+ ге дейінгі кредиттік рейтингі бар	5,090,310	–	–	2,061,143	–	7,151,453
- В- дан В+ ге дейінгі кредиттік рейтингі бар	7,256,834	–	–	–	–	7,256,834
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	45,622	–	–	3,188	61,044,552	61,093,362
	20,110,699	23,546,085	18,912,396	2,064,331	61,044,552	125,678,063
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резерв	(1,050)	(255)	(1,067)	(123)	(1,324)	(3,819)
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	20,109,649	23,545,830	18,911,329	2,064,208	61,043,228	125,674,244

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>					
	<i>«ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоттары</i>	<i>Басқа банктердегі «овернайт» депозиттері</i>	<i>«Керіrepo» операция- лары</i>	<i>Жиыны</i>	
Мерзімі өтпеген					
- «ҚР Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитеті» РММ-гі ағымдағы шоттағы ақшалай қаражат (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	-	10,351,066	-	-	10,351,066
- ВВВ- дан ВВВ+ ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	20,146,053	-	-	-	20,146,053
- ВВ- дан ВВ+ ге дейінгі кредиттік рейтингі бар	73,439	-	-	-	73,439
- В- дан В+ ге дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,407,450	-	-	-	4,407,450
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	3,629,431	-	741	69,114,656	72,744,828
	28,256,373	10,351,066	741	69,114,656	107,722,836
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резерв	(835)	(124)	-	(1,608)	(2,567)
Қолма-қол ақша қаражатын қоспағанда, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	28,255,538	10,350,942	741	69,113,048	107,720,269

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша берілген кредиттік рейтингі жоқ ақша қаражаты мен олардың баламаларының қалдығы «Ситибанк Қазақстан» АҚ-дағы (аудиттелмеген) қалдықтарды қамтиды (2022 жылғы 31 желтоқсан: «Ситибанк Қазақстан» АҚ және «Bereke Bank» АҚ).

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғамда ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтарының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00% астамын құрайтын банкте шоттар болған жоқ (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтарының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10.00% астамын құрайтын банкте шоттар болған жоқ).

2023 жылғы 30 маусымға Қоғам Қазақстан қор биржасында «кері репо» мәмілелерін жасасты, әділ құны 61,357,457 мың теңгені (аудиттелмеген) құрайтын Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің қазынашылық вексельдері осы мәмілелер бойынша қамтамасыз ету болып табылды (2022 жылғы 31 желтоқсанға: 69,312,849 мың теңге). Есепті күнге «кері репо» шарттары бойынша теңгерімдік құны 61,043,228 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады (2022 жылғы 31 желтоқсанға: 69,113,048 мың теңге).

5. Банктерге берілген кредиттер

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Екінші деңгейдегі банктерге берілген кредиттер	56,893,765	10,463,976
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резерв	(163,881)	(7,622)
Банктердегі қаражат	56,729,884	10,456,354

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктерге берілген кредиттер мерзімі өткен болып табылмайды және кредиттік тәуекелдің 1-кезеңіне жатады (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: екінші деңгейдегі банктерге берілген кредиттер мерзімі өткен болып табылмайды және 1-кезеңге жатады).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Төмендегі кестеде банктерге берілген кредиттердің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Мерзімі өтпеген		
- BBB- дан BBB+ ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	52,401,001	9,406,581
- B- дан B+ ге дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,492,764	1,057,395
	56,893,765	10,463,976
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резерв	(163,881)	(7,622)
Банктердегі қаражат	56,729,884	10,456,354

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуге қолдау көрсетуге бағытталған «Кең-Дала» жыл сайынғы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме - жылдық 1.50% бойынша және 2024 жылғы 1 наурызда өтеу мерзімімен «Қазақстан Халық банкі» АҚ-на жалпы сомасы 56,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) және «Банк ЦентрКредит» АҚ-на жалпы сомасы 4,861,311 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредит берді.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуге қолдау көрсетуге бағытталған «Кең-Дала» жыл сайынғы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме - 1.50% бойынша және 2022 жылғы 1 желтоқсанда өтеу мерзімімен «Қазақстан Халық банкі» АҚ-на жалпы сомасы 29,967,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) және «First Heartland Jusan Bank» АҚ-на жалпы сомасы 2,990,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредит берді.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам тиісінше банктерге берілген кредиттер бойынша өзге шығыстар мен пайыздық кірістер құрамындағы пайда немесе залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша кредиттерді бастапқы таңу кезінде залал ретінде 6,765,769 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде дисконтты (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 2,776,745 мың теңге (аудиттелмеген)) және 2,164,633 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшерінде дисконттың амортизациясынан пайыздық кірісті (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 1,082,370 мың теңге (аудиттелмеген)) таныды. Қоғам жоғарыда аталған кредиттердің әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау жолымен бастапқы таңу кезінде жылдық 16.28%-дан 18.42%-ға дейінгі (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: жылдық 14.91%-дан 17.36%-ға дейінгі) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғам 1 банкте теңгерімге ие болды (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: жоқ), оның жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10.00%-нан асады: «Қазақстан Халық банкі» АҚ жалпы сомасы 52,401,001 мың теңге (аудиттелмеген).

6. Клиенттерге берілген кредиттер

Клиенттерге берілген кредиттер аграрлық сектордағы қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға берілген кредиттермен ұсынылған және келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Заңды тұлғаларға - кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер	351,208,223	277,797,806
Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер	115,684,955	115,230,483
Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер	212,790,174	194,415,893
Жеке тұлғаларға берілген кредиттер	283,984,690	273,482,237
	963,668,042	860,926,419
Күтілетін кредиттік шығындар үшін резерв	(160,722,371)	(138,009,051)
Клиенттерге берілген кредиттер	802,945,671	722,917,368

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***Клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануына арналған резерв**

Төменде 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде заңды тұлғалар мен жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген:

Заңды тұлғаларға - кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	592,991	349,827	4,082,514	–	5,025,332
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер *	966,152	466,320	–	–	1,432,472
Өтелген активтер	(24,005)	(16,511)	(17,290)	(1,873)	(59,679)
1-кезеңге аударулар	41,324	(37,195)	(4,129)	–	–
2-кезеңге аударулар	(38,696)	43,828	(5,132)	–	–
3-кезеңге аударулар	(24,631)	(130,612)	155,243	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	2,304,492	2,638,952	3,655,803	117,107	8,716,354
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген акша ағындарының өзгеруі	(11,084)	(20,496)	–	–	(31,580)
Дисконтты босату	–	–	400,980	–	400,980
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	3,806,543	3,294,113	8,267,989	115,234	15,483,879

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	5,872,890	234,729	37,559,536	1,698,605	45,365,760
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	15,065	–	–	–	15,065
Өтелген активтер	(4,924)	–	(3,616)	–	(8,540)
1-кезеңге аударымдар	360,062	(5,116)	(354,946)	–	–
2-кезеңге аударымдар	–	–	–	–	–
3-кезеңге аударымдар	(1,043,645)	(229,613)	1,273,258	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(641,803)	–	(149,125)	(45,005)	(835,933)
Дисконтты босату	–	–	4,050,253	–	4,050,253
Қалпына келтіру	–	–	468	–	468
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	4,557,645	–	42,375,828	1,653,600	48,587,073

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	2,864,726	1,144,217	42,295,872	25,265	46,330,080
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер *	2,352,192	–	–	–	2,352,192
Өтелген активтер	(317,464)	(535,781)	(259,749)	(125,258)	(1,238,252)
1-кезеңге аударымдар	502,110	(69,005)	(433,105)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(27,706)	27,706	–	–	–
3-кезеңге аударымдар	(377,346)	(336,933)	714,279	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(249,674)	(62,509)	2,869,206	935,769	3,492,792
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	(128)	–	–	–	(128)
Дисконтты босату	–	–	6,081,939	–	6,081,939
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	4,746,710	167,695	51,268,442	835,776	57,018,623

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы таңу сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 168,731,681 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 3,799,729 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген жалпы сомасы 46,871,162 мың теңгеге кредиттер өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 1,306,471 мың теңгеге (аудиттелмеген) азайды.

Келесі кестеде 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған резерв өзгерістеріне талдау келтірілген.

Жеке тұлғаларға берілген кредиттер

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	7,337,245	1,156,098	32,276,102	518,434	41,287,879
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	742,403	3,167	–	–	745,570
Өтелген активтер	(247,155)	(26,271)	(921,809)	(14,519)	(1,209,754)
1-кезеңге аударымдар	2,234,075	(364,545)	(1,869,530)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(338,128)	338,128	–	–	–
3-кезеңге аударымдар	(331,896)	(705,263)	1,037,159	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(4,629,540)	413,536	865,225	(189,635)	(3,540,414)
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	(7,152)	(7,462)	–	–	(14,614)
Дисконтты босату	–	–	2,363,315	–	2,363,315
Қалпына келтіру	–	–	814	–	814
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	4,759,852	807,388	33,751,276	314,280	39,632,796

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 39,002,667 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 745,570 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген 10,028,334 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредиттер өтелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 1,209,754 мың теңгеге (аудиттелмеген) азайды.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде көктемгі дала жұмыстарын жүргізуді қолдау үшін агроөнеркәсіптік кешен субъектілеріне кредит беру жөніндегі «Кен-Дала» жыл сайынғы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қоғам нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме - жылдық 1.50% бойынша және 2024 жылдың наурызына дейін өтеу мерзімімен жалпы сомасы 79,138,689 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредит берді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 36,143,000 мың теңге (аудиттелмеген)) (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: жылдық 1.50% (аудиттелмеген)) және 2024 жылдың наурызына дейін өтеу мерзімімен (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 2023 жылғы сәуірге дейін). Қоғам пайда мен залал туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте «өзге кірістер, нетто» құрамында бастапқы тану кезінде 9,470,461 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі дисконтты (2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай: 3,381,688 мың теңге (аудиттелмеген)) және 3,263,535 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі дисконттың амортизациясынан пайыздық кірісті (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 1,246,495 мың теңге (аудиттелмеген)) және тиісінше, клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық кірістерді таныды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеме бойынша берілген 9,470,461 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 3,381,688 мың теңге (аудиттелмеген)) кредиттерді бастапқы танудан болған залал алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: толық өтелген алынған мемлекеттік субсидия есебінен толығымен өтелген болатын). Қоғам бастапқы тану кезінде шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы жоғарыда көрсетілген кредиттердің әділ құнын бағалау үшін жылдық 14.00%-дан 21.80%-ға дейінгі (аудиттелмеген) есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: жылдық 13.10% - дан 16.90% - ға дейін (аудиттелмеген)).

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам мемлекеттік «Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі – «Іскер») шеңберінде берілген кредиттерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды; 10,052,947 мың теңге (аудиттелмеген) сомасына жаңа қарыздар берілді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 12,388,460 мың теңге (аудиттелмеген)). Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы жылдық 14.00% - дан 21.80% - ға дейінгі (аудиттелмеген) (2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай: 13.40% - 16.90% дейін (аудиттелмеген)) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген 2,974,464 мың теңге мөлшеріндегі (аудиттелмеген) (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 2,916,543 мың теңге (аудиттелмеген)) осы кредиттерді бастапқы танудан болған залал «өзге кірістер, нетто» құрамында танылған болатын және мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелген.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам «Еңбек» және «Жұмыспен қамту жол картасы - 2020-2021» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде 6,491,559 мың теңге сомасына (аудиттелмеген) кредиттерді беруді және оларға қызмет көрсетуді жалғастырды. Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы жылдық 14.00% - дан 21.80%-ға дейінгі диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген 1,203,423 мың мөлшеріндегі (аудиттелмеген) осы кредиттерді бастапқы танудан болған залал «өзге кірістер, нетто» құрамында танылды және алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам «Еңбек» және «Жұмыспен қамтудың жол картасы - 2020» мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде бұрын берілген кредиттер бойынша жалпы сомасы 2,313,591 мың теңгеге (аудиттелмеген) күтілетін кредиттік шығынға ұшырады. 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде келтірілген барлық шығындар мемлекеттік субсидия есебінен өтелді (13-ескерту).

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде тауарлы-сүт фермаларын салуды және ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру және қайта өңдеу бойынша инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін кредиттеуге Акционерден алынған қарыз шеңберінде жалпы сомасы 4,798,818 мың теңгеге (аудиттелмеген) жаңа кредиттер берді. Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы жылдық 14.00%-дан 21.8%-ға дейінгі диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды. Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша берілген 1,814,315 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі осы кредиттерді бастапқы танудан болған залал «өзге кірістер, нетто» құрамында танылды және алынған мемлекеттік субсидия есебінен толық өтелді.

Өзінің жалпы операциялық қызметі барысында Қоғам ауыл шаруашылығы өнеркәсібіндегі қызметті жүзеге асыратын қарыз алушыларға нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша кредиттер береді. Нарықтық мөлшерлемелерден төмен пайыздық мөлшерлемелер бойынша берілген 4,218,146 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі кредиттерді бастапқы танудан болған залал 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 5,810,822 мың теңге) «өзге кірістер, нетто» құрамында танылды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам бастапқы тану кезінде шарттар бойынша ақша қаражаттарының болашақ ағындарын дисконттау арқылы қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 14.0%-дан 21.80%-ға дейінгі (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай: 11.60%-дан 16.50%-ға дейінгі) диапазондағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғамда жалпы кредит қалдығы меншікті капиталдың 10% дан асатын қарыз алушылар болған емес (2022 жылғы 30 маусым: жоқ).

Төменде 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген:

**Заңды тұлғаларға-кредиттік
серіктестіктерге берілген
кредиттер**

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	5,436	1,533	5,302,701	–	5,309,670
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер	9,356	–	2,366,268	–	2,375,624
Өтелген активтер	(398)	–	(180,329)	–	(180,727)
1-кезеңге аударымдар	130,571	–	(130,571)	–	–
2-кезеңге аударымдар	–	7,025	(7,025)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(973)	(1,533)	2,506	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(118,660)	(7,027)	5,099,788	–	4,974,101
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	177	2	(4,531)	–	(4,352)
Дисконтты босату	–	–	961,076	–	961,076
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	25,509	–	13,409,883	–	13,435,392

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен**Инвестициялық жобаларды жүзеге
асыру үшін заңды тұлғаларға
берілген кредиттер*

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	589,112	–	26,179,740	638,387	27,407,239
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	627,032	–	27,143	–	654,175
Өтелген активтер	–	–	–	–	–
1-кезеңге аударымдар	1,610,551	–	(1,610,551)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(7,186)	144,755	(137,569)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(21,892)	–	21,892	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(1,209,822)	(77,927)	1,576,507	285,241	573,999
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	–	–	389,623	–	389,623
Дисконтты босату	–	–	1,134,712	–	1,134,712
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	1,587,795	66,828	27,581,497	923,628	30,159,748

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

*Басқа заңды тұлғаларға берілген
кредиттер*

	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	1,731,621	187,323	31,082,212	9,043	33,010,199
Құрылған немесе сатып алынған жаңа активтер*	714,964	–	170,154	–	885,118
Өтелген активтер	(17,382)	(5,024)	(180,450)	–	(202,856)
1-кезеңге аударымдар	872,243	(78,158)	(794,085)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(1,286)	2,636	(1,350)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(1,453)	(108,036)	109,489	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(737,105)	42,152	(4,276,614)	3,814	(4,967,753)
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	–	–	242,631	–	242,631
Дисконтты босату	–	–	829,782	–	829,782
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	2,561,602	40,893	27,181,769	12,857	29,797,121

* Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер бойынша бастапқы тану сәтінен кейінгі кезеңдер арасындағы аударымдарды қоса алғанда.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 133,808,185 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 3,914,917 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде заңды тұлғаларға берілген жалпы сомасы 48,440,997 мың теңгеге кредиттер өтелді (аудиттелмеген), бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 383,583 мың теңгеге (аудиттелмеген) азайды.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Келесі кестеде 2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша ККЗ арналған күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген.

<i>Жеке тұлғаларға берілген кредиттер</i>	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	913,163	30,247	21,829,545	539,974	23,312,929
Құрылған немесе сатып алынған жана активтер	183,643	–	–	–	183,643
Өтелген активтер	(55,765)	(3,237)	(290,664)	–	(349,666)
1-кезеңге аударымдар	2,084,500	(11,785)	(2,072,715)	–	–
2-кезеңге аударымдар	(11,607)	155,793	(144,186)	–	–
3-кезеңге аударымдар	(42,357)	(13,793)	56,150	–	–
Кезеңдер арасындағы аударымдар мен бастапқы деректердің өзгеруі нәтижесінде бір жыл ішіндегі ККЗ өзгеруі	(2,108,794)	557,664	4,803,945	30,757	3,283,572
Танылуын тоқтатуға әкелмейтін модификацияға байланысты шартта көзделген ақша ағындарының өзгеруі	349	–	34,233	–	34,582
Дисконтты босату	–	–	420,492	–	420,492
Қалпына келтіру	–	–	2,262	–	2,262
2023 жылғы 30 маусымға (аудиттелмеген)	963,132	714,889	24,639,062	570,731	26,887,814

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде жеке тұлғаларға берілген кредиттердің үлкен көлемі клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының 28,394,097 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғаюына әкелді, бұл ретте, залалдарға арналған бағалау резерві 183,643 мың теңгеге (аудиттелмеген) ұлғайды. 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде жеке тұлғаларға берілген жалпы сомасы 25,711,664 мың теңгеге (аудиттелмеген) кредиттер өтелді, бұл ретте залалдарға арналған бағалау резерві 349,666 мың теңгеге азайды (аудиттелмеген).

Келесі кестеде 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттерге берілген кредиттердің сапасы туралы ақпарат берілген:

<i>Заңды тұлғаларға-кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі кешіктірілмеген	256,847,812	42,696,662	23,265,735	2,912,431	325,722,640
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	2,255,358	99,859	2,226,269	155,697	4,737,183
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	1,471,602	1,542,316	–	3,013,918
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	9,590,939	–	9,590,939
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	3,128,129	–	3,128,129
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	5,015,414	–	5,015,414
	259,103,170	44,268,123	44,768,802	3,068,128	351,208,223
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(3,806,543)	(3,294,113)	(8,267,989)	(115,234)	(15,483,879)
	255,296,627	40,974,010	36,500,813	2,952,894	335,724,344

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі кешіктірілмеген	30,094,174	–	38,627,662	802,148	69,523,984
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	480,518	–	5,542,313	1,357,299	7,380,130
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	2,049,269	–	2,049,269
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	1,190,890	–	1,190,890
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	22,370,215	–	22,370,215
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	13,170,467	–	13,170,467
	30,574,692	–	82,950,816	2,159,447	115,684,955
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,557,645)	–	(42,375,828)	(1,653,600)	(48,587,073)
	26,017,047	–	40,574,988	505,847	67,097,882

<i>Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі кешіктірілмеген	108,007,686	137,441	38,154,163	8,903,553	155,202,843
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	905,728	19,084	1,641,924	–	2,566,736
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	475,145	11,982,421	178,924	12,636,490
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	1,081,437	226,301	1,307,738
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	19,726,147	–	19,726,147
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	21,350,220	–	21,350,220
	108,913,414	631,670	93,936,312	9,308,778	212,790,174
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,746,710)	(167,695)	(51,268,442)	(835,776)	(57,018,623)
	104,166,704	463,975	42,667,870	8,473,002	155,771,551

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>Жеке тұлғалар</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі кешіктірілмеген	198,351,085	2,048,799	24,081,770	2,052,370	226,534,024
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	9,364,671	551,342	5,695,130	124,428	15,735,571
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	3,830,360	3,417,180	24,472	7,272,012
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	2,338,643	56,736	2,395,379
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	13,844,341	73,954	13,918,295
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	18,129,409	–	18,129,409
	207,715,756	6,430,501	67,506,473	2,331,960	283,984,690
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(4,759,852)	(807,388)	(33,751,276)	(314,280)	(39,632,796)
	202,955,904	5,623,113	33,755,197	2,017,680	244,351,894

<i>Заңды тұлғаларға-кредиттік серіктестіктерге берілген кредиттер</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
мерзімі кешіктірілмеген	204,719,661	37,748,598	19,839,458	742,090	263,049,807
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	1,210,712	1,719,769	2,213,974	–	5,144,455
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	1,085,822	1,887,951	–	2,973,773
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	378,679	–	378,679
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	1,900,975	–	1,900,975
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	4,350,117	–	4,350,117
	205,930,373	40,554,189	30,571,154	742,090	277,797,806
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(592,991)	(349,827)	(4,082,514)	–	(5,025,332)
	205,337,382	40,204,362	26,488,640	742,090	272,772,474

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>Инвестициялық жобаларды жүзеге асыру үшін заңды тұлғаларға берілген кредиттер</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі кешіктірілмеген	34,872,896	872,809	38,396,379	2,200,185	76,342,269
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	1,610,421	–	10,012,265	–	11,622,686
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	438,942	11,394,748	–	11,833,690
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	179,843	–	179,843
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	5,734,752	–	5,734,752
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	9,517,243	–	9,517,243
	36,483,317	1,311,751	75,235,230	2,200,185	115,230,483
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(5,872,890)	(234,729)	(37,559,536)	(1,698,605)	(45,365,760)
	30,610,427	1,077,022	37,675,694	501,580	69,864,723

<i>Басқа заңды тұлғаларға берілген кредиттер</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
- мерзімі кешіктірілмеген	98,545,098	2,548,723	44,768,489	5,491,056	151,353,366
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	1,147,162	2,169,972	7,848,942	–	11,166,076
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	124,146	6,498,681	–	6,622,827
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	495,418	–	495,418
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	4,232,704	–	4,232,704
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	20,545,502	–	20,545,502
	99,692,260	4,842,841	84,389,736	5,491,056	194,415,893
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(2,864,726)	(1,144,217)	(42,295,872)	(25,265)	(46,330,080)
	96,827,534	3,698,624	42,093,864	5,465,791	148,085,813

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>				
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>ПСКО</i>	<i>Жиыны</i>
Жеке тұлғалар					
- мерзімі кешіктірілмеген	192,161,825	2,101,874	25,360,120	1,254,651	220,878,470
- 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	8,780,136	193,066	5,767,197	1,909	14,742,308
- 31 күннен артық және 60 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	3,798,921	4,114,936	–	7,913,857
- 61 күннен артық және 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	3,845,655	62,457	3,908,112
- 91 күннен артық және 360 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	8,931,686	12,303	8,943,989
- 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	16,208,833	886,668	17,095,501
	200,941,961	6,093,861	64,228,427	2,217,988	273,482,237
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(7,337,245)	(1,156,098)	(32,276,102)	(518,434)	(41,287,879)
	193,604,716	4,937,763	31,952,325	1,699,554	232,194,358

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамда кредиттердің жалпы қалдығы меншікті капиталдың 10% % асатын қарыз алушылар болған емес (аудиттелмеген) (2021 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

7. Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің талдауы келесідей:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>			
	<i>1 жылға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан артық</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржылық жалгерлікке жалпы инвестициялар	1,774,968	9,478,429	8,420,238	19,673,635
Болашақ кезеңдердің қаржылық жалгерлік бойынша еңбексіз табылған қаржылық табысы	(12,403)	(50,283)	(3,412,005)	(3,474,691)
Қаржылық жалгерлікке инвестициялар	1,762,565	9,428,146	5,008,233	16,198,944
ККЗ арналған бағалау резерві	(619,030)	(3,305,655)	(2,936,605)	(6,861,290)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	1,143,535	6,122,491	2,071,628	9,337,654

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>			
	<i>1 жылға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан артық</i>	<i>Жиыны</i>
Қаржылық жалгерлікке жалпы инвестициялар	1,684,188	9,708,924	8,506,648	19,899,760
Болашақ кезеңдердің қаржылық жалгерлік бойынша еңбексіз табылған қаржылық табысы	(94,804)	(409,587)	(3,399,912)	(3,904,303)
Қаржылық жалгерлікке инвестициялар	1,589,384	9,299,337	5,106,736	15,995,457
ККЗ арналған бағалау резерві	(490,037)	(2,824,939)	(2,475,121)	(5,790,097)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	1,099,347	6,474,398	2,631,615	10,205,360

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Келесі кестеде 2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішіндегі қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек бойынша ККЗ арналған резервтің өзгерістеріне талдау келтірілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусымда (аудиттелмеген)</i>			
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2023 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	–	883,821	4,906,276	5,790,097
Залалға арналған бағалау резервін таза құру	1,878	189,931	879,384	1,071,193
2023 жылғы 30 маусымға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	1,878	1,073,752	5,785,660	6,861,290
	<i>2022 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>			
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
2022 жылғы 1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	57,262	820,623	4,884,572	5,762,457
3-кезеңге аударымдар	(57,262)	–	57,262	–
Залалға арналған бағалау резервін таза құру (қалпына келтіру)	–	(490,278)	53,951	(436,327)
2022 жылғы 30 маусымға күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	–	330,345	4,995,785	5,326,130

Қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы

Төмендегі кестеде 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген:

	<i>2023 жылғы 31 желтоқсан (не аудиттелмеген)</i>			
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
– мерзімі кешіктірілмеген	280,380	4,051,745	4,297,127	8,629,252
– 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	1,128,981	–	1,128,981
– 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	235,031	235,031
– 91 күннен артық, бірақ 1 жылдан аз мерзімге кешіктірілген	–	–	3,412,168	3,412,168
– 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	2,793,512	2,793,512
	280,380	5,180,726	10,737,838	16,198,944
Залалдарға арналған бағалау резерві	(1,878)	(1,073,752)	(5,785,660)	(6,861,290)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек жиыны	278,502	4,106,974	4,952,178	9,337,654
	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>			
	<i>1-кезең</i>	<i>2-кезең</i>	<i>3-кезең</i>	<i>Жиыны</i>
– мерзімі кешіктірілмеген	274,852	4,988,829	4,602,964	9,866,645
– 30 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	547,612	547,612
– 31 күннен артық, бірақ 90 күннен аз мерзімге кешіктірілген	–	–	2,704,231	2,704,231
– 1 жылдан артық мерзімге кешіктірілген	–	–	2,876,969	2,876,969
	274,852	4,988,829	10,731,776	15,995,457
Залалдарға арналған бағалау резерві	–	(883,821)	(4,906,276)	(5,790,097)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек жиыны	274,852	4,105,008	5,825,500	10,205,360

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***8. Акционер алдындағы берешек**

	<i>Өтеу күні</i>	<i>Бір жылдағы</i>	<i>Валюта (аудиттелмеген)</i>	<i>2023 жылғы</i>	<i>2022 жылғы</i>
		<i>номиналды</i>		<i>30 маусым</i>	<i>31 желтоқсан</i>
		<i>пайыздық</i>			
		<i>мөлшерлеме, %</i>			
№32 келісім бойынша қарыз	2032 жылы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	14,709,287	14,266,721
№26 келісім бойынша қарыз	2041 жылы 10 ақпан	1.02%	Теңге	16,298,053	15,761,242
№101 келісім бойынша қарыз	2033 жылы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	11,319,862	10,981,812
№76 келісім бойынша қарыз	2025 жылы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,830,729	7,591,082
№85 келісім бойынша қарыз	2025 жылы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	5,905,461	5,735,842
№122 келісім бойынша қарыз	2032 жылы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	5,875,389	5,700,884
№135 келісім бойынша қарыз	2032 жылы 14 желтоқсан	1.00%	Теңге	7,915,253	7,673,224
№136 келісім бойынша қарыз	2034 жылы желтоқсан	1.00%	Теңге	7,915,253	7,673,105
№20 келісім бойынша қарыз	2034 жылы 31 қаңтар	1.00%	Теңге	5,632,584	6,173,952
№34 келісім бойынша қарыз	2034 жылы 28 қыркүйек	1.00%	Теңге	2,715,392	2,640,059
2018 жылғы 3 шілдедегі цессия шарты бойынша берешек	2024 жылы 20 желтоқсан	5.00%	Теңге	1,163,083	1,121,866
2018 жылғы 3 шілдедегі борышты беру туралы шарт бойынша берешек	2024 жылы 9 желтоқсан	3.00%	Теңге	326,799	431,405
№43 келісім бойынша қарыз	2034 жылы 21 маусым	0.28%	Теңге	3,926,994	3,666,302
				91,534,139	89,417,496

2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай ішінде, ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2020 жылғы 24 тамыздағы № 265 бұйрығымен бекітілген «Агроөнеркәсіптік кешенді дамытуды ынталандыру жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру үшін «ҚазАгро» ҰБХ» АҚ жарғылық капиталын ұлғайтуға арналған бюджеттік инвестициялардың түзетілген Қаржылық Экономикалық Негіздемесі («ҚЭН») шеңберінде, ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2022 жылғы 8 сәуірдегі № 102 бұйрығымен енгізілген өзгерістерді ескере отырып, Қоғам жалпы сомасы 8,300,000 теңгеге (аудиттелмеген) қарыз алды, өтеу мерзімі – 2034 жылы 21 маусым, номиналды пайыздық мөлшерлемесі – жылдық 0.28%, тиімді пайыздық мөлшерлемесі – 15.54%. Қарыздың мақсаты – агроөнеркәсіптік кешенді қаржыландыру, атап айтқанда тауарлы-сүт фермаларын салу және жаңбырлатқыш машиналар мен тамшылатып суару жүйелерін қолдана отырып, көкөністерді және қант қызылшаларын өндіру мен қайта өңдеу бойынша инвестициялық жобаларды іске асыру, бұл ретте, түпкі қарыз алушы үшін кредиттеу мөлшерлемесі жылдық 6% болуы керек. Қарызды бастапқы тану кезінде дисконт 4,891,183 мың теңгені құрады және мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде танылды (аудиттелмеген).

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам кредиторлармен жасалған келісімдердің шектеу шарттарын сақтауға байланысты талаптарды орындады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***9. Кредиттік ұйымдардың қаражаттары**

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша кредиттік ұйымдардың қаражатына мыналар кіреді:

	<i>Валюта</i>	<i>Өтеу мерзімі</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
«Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ	Теңге	2027 жыл	40,520,000	40,600,000
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Теңге	2024 жыл	8,804,400	–
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Теңге	2023 жыл	–	8,284,037
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары			49,324,400	48,884,037

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам айналым капиталын толықтыру мақсатында «Ситибанк Қазақстан» АҚ-дағы ашық кредиттік желі шеңберінде жалпы сомасы 16,767,000 теңгеге 3 транш тартты, оның 7,967,000 мың теңге сомасындағы екеуі мерзімінен бұрын өтелді. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғамда 8,800,000 мың теңге сомасына «Ситибанк Қазақстан» АҚ-мен қолданыстағы кредиттік шарт бар, өтеу мерзімі 2024 жылғы мамырда және номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 18.0 %.

2022 жылғы 2 желтоқсанда Қоғамның айналым қаражаттарын толықтыруға «Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-нан 40,000,000 мың теңге сомасында қарыз қаражаты тартылған болатын, өтеу мерзімі 5 жыл және номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 18.00%.

2022 жыл ішінде Қоғам айналым капиталын толықтыру мақсатында «Ситибанк Қазақстан» АҚ-нан өтеу мерзімі 2023 жылғы қаңтарда және жылдық 16.80% номиналды сыйақы мөлшерлемесімен жалпы сомасы 8,277,000 мың теңгеге қарыз қаражатын тартты.

10. Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен және 2023 жылғы 15 желтоқсанда және 2024 жылғы 30 қарашада өтеу мерзімімен жалпы сомасы 140,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) екі транш қарыз алды. Қарыз кәсіпорындардың көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуі кезінде оларды қолдауға бағытталған «Кең-Дала» бағдарламасын іске асыру үшін алынды. Алынған қарыз жоғарыда көрсетілген бағдарламада көзделген нысаналы мақсатын одан әрі орындау шартымен жалпы сомасы 56,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-на және жалпы сомасы 4,861,310 мың теңгеге (аудиттелмеген) (5-ескертпе) «Банк ЦентрКредит» АҚ-на, сондай-ақ жалпы сомасы 79,138,689 мың теңгеге тікелей клиенттерге жіберілді (6-ескертпе) (аудиттелмеген).

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 27,620,548 мың теңге мөлшеріндегі дисконт (аудиттелмеген) 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде оның ішінара пайдаланылуымен мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (13-ескертпе). 8,084,477 мың теңге сомасындағы дисконттың амортизациясы (аудиттелмеген) Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам бастапқы тану кезінде шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін жылдық 17.71% - 18.25% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша алынған қарыздардың теңгерімдік құны 5,547 мың теңге сомасында есептелген пайыздарды қоса алғанда, 167,322,747 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жылдық 0.01% номиналды пайыздық мөлшерлеменен және 2021 жылғы 15 желтоқсанда және 2023 жылғы 30 наурызда өтеу мерзімімен жалпы сомасы 110,000,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) қысқа мерзімді қарыздың төрт траншын алды. Қарыз кәсіпорындардың көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуі кезінде оларды қолдауға бағытталған «Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде алынды. Алынған қарыз жоғарыда аталған бағдарламада көзделген одан арғы нысаналы мақсатын орындау шартымен жалпы сомасы 29,967,000 мың теңгеге аудиттелмеген) «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-на және 2,990,000 мың теңгеге (аудиттелмеген) «First Heartland Jusan Bank» АҚ-на (5-ескертпе), сондай-ақ жалпы сомасы 36,143,000 теңгеге тікелей клиенттерге жіберілді (6-ескертпе) (аудиттелмеген).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Алынған қарыздарды бастапқы тану кезінде 11,770,548 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі дисконт 2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде оның ішінара пайдаланылуымен бірге мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде көрсетілді (13-ескертпе). 2,609,450 мың теңге (аудиттелмеген) сомасындағы дисконттың амортизациясы Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы кредиторлық берешек бойынша пайыздық шығыстар құрамында көрсетілді. Қоғам бастапқы тану кезінде қарыз транштарының әділ құнын бағалау үшін шартта көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен жылдық 12.30 - 16.70% диапазонындағы есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданды.

11. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек

	<i>Иске асыру кезеңі</i>	<i>1 жылдағы номиналды пайыздық мөлшерлеме, %</i>	<i>Валюта</i>	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2023-2031 жылдар	0.01%	Теңге	181,937,461	182,541,555
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы қарыздар	2027-2028 жылдар	1.00%	Теңге	889,825	308,887
				182,827,286	182,850,442

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам түпкілікті қарыз алушыларға кредиттер беру мақсатында (түпкі қарыз алушыларға кредит беру арқылы, соның ішінде Атырау облысының стартап-жобаларына кредит беру арқылы ауылдық елді мекендердегі шағын және орта бизнесті қолдау) 1,000,000 мың теңге мөлшерінде қарыз алды. Сыйақы мөлшерлемесі - жылдық 1%, өтеу мерзімі 2028 жылы. Қоғам бастапқы тану кезінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте тиісті кезеңдерде ішінара пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде 457,854 мың теңге (аудиттелмеген) мөлшеріндегі дисконтты таныды. Қоғам бастапқы тану кезінде жоғарыда аталған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін шарттарда көзделген ақшалай қаражаттардың болашақ ағындарын дисконттау жолымен жылдық 15.56% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдың ішінде Қоғам «Шағын және орта бизнесті қаржыландыру және ауыл тұрғындарына шағын несие беру үшін «ҚазАгро» ҰБХ» АҚ еншілес ұйымдарына кредит беру» № 266 бағдарламасына сәйкес 500,000 мың теңге мөлшерінде қарыз алды. Сыйақы мөлшерлемесі - жылдық 1%, өтеу мерзімі 2027 жылы. Қоғам қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте тиісті кезеңдерде ішінара пайдаланылған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде бастапқы тану кезінде 218,008 мың теңге (аудиттелмеген) көлеміндегі дисконтты таныды. Қоғам бастапқы тану кезінде шарттарда көзделген ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау жолымен жоғарыда көрсетілген қарыздардың әділ құнын бағалау үшін жылдық 14.12% есептік нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданды.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам кредиторлармен жасалған келісімдердің шектеу ковенанттарын сақтауға байланысты талаптарды орындап келді.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***12. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар**

Теңгемен деноминалданған шығарылған борыштық бағалы қағаздар мынадай позицияларды қамтиды:

	Орналас- тыру күні	Өтеу күні	Жылына пайыздық мөлшер- леме %	Номиналды құн		Теңгерімдік құн	
				2023 жылы 30 маусым (аудиттел- меген)	2022 жылы 31 желтоқсан	2023 жылы 30 маусым (аудиттел- меген)	2022 жылы 31 желтоқсан
Тынақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 6-шы шығарылымы)	2021 жыл 30 маусым	2031 жыл 10 желтоқсан	15.00%	35,000,000	35,000,000	40,101,206	40,385,211
Тынақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 1-шы шығарылымы)	2019 жыл 10 қазан	2026 жыл 10 қазан	10.75%	39,475,017	39,475,017	40,412,485	40,411,419
Тынақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 2-шы шығарылымы)	2020 жыл 26 тамыз	2030 жыл 26 тамыз	10.75%	30,496,202	30,496,202	31,583,075	31,583,999
Тынақталған кіріспен облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 4-шы шығарылымы)	2021 жыл 27 мамыр	2026 жыл 27 мамыр	11.50%	9,350,000	9,350,000	9,451,552	9,451,551
Тынақталған кіріспен облигациялар (3-ші облигациялық бағдарламаның 2-шы шығарылымы)	2016 жыл 22 желтоқсан	2026 жыл 22 маусым	14.00%	5,000,000	5,000,000	5,366,792	5,016,674
Тынақталған кіріспен облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 1-шы шығарылымы)	2014 жыл 30 желтоқсан	2026 жыл 30 наурыз	10.07%	5,189,000	5,189,000	5,450,266	5,189,000
Тынақталған кіріспен облигациялар (1-ші облигациялық бағдарламаның 2-шы шығарылымы)	2015 жыл 21 қазан	2026 жыл 21 сәуір	10.07%	2,300,000	2,300,000	2,345,035	2,345,035
Тынақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 7-шы шығарылымы)	2021 жыл 27 қазан	2031 жыл 27 қазан	7.10%	5,000,000	5,000,000	4,040,134	3,821,911
Тынақталған кіріспен облигациялар (4-ші облигациялық бағдарламаның 9-шы шығарылымы)	2021 жыл 21 желтоқсан	2031 жыл 21 желтоқсан	11.50%	30,000,000	30,000,000	31,820,833	30,095,834
Тынақталған кіріспен облигациялар (2-ші облигациялық бағдарламаның 1-шы шығарылымы)	2014 жыл 20 тамыз	2023 жыл 20 ақпан	8.50%	–	10,000,000	–	10,298,860
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				161,810,219	171,810,219	170,571,378	178,599,494

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде қоғам жаңа облигациялық қарыздар тартпады, бұл ретте номиналды құны 10,000,000 мың теңге коммерциялық облигациялардың (KZ2C00002731) мерзімі бойынша толық өтеуді, сондай-ақ жылдық 8.5% номиналды мөлшерлеме бойынша есептелген купонды толық өтеуді жүргізді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***13. Мемлекеттік субсидиялар**

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Агробизнесі дамыту бағдарламасы шеңберінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан және Акционерден қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар	30,639,701	34,623,434
Қарыз алушыларға берілген қарыздар бойынша негізгі соманы және пайыздарды ішінара субсидиялау үшін Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар	3,698,755	3,173,708
Мемлекеттік субсидиялар	34,338,456	37,797,142

Үкіметтен алынған мемлекеттік субсидиялар

Қоғам мемлекеттік субсидиялар ретінде мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан тартылған қарыздар бойынша төмен пайыздық мөлшерлеме арқылы берілген пайда сомасын көрсетті.

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
1 қаңтарға	34,623,434	33,641,832
Жергілікті атқарушы органдардан қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар (11-ескертпе)	457,854	218,008
Қаржы министрлігінен қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар (10-ескертпе)	27,620,548	11,770,548
Холдингтен қарыз түрінде алынған мемлекеттік субсидиялар (8-ескертпе)	–	4,891,183
«Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған бағдарламасы» (бұдан әрі – «Іскер») шеңберінде қарыз алушыларға кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(2,974,464)	(2,916,543)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде банктерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (5-ескертпе)	(6,765,769)	(2,776,745)
«Кең-Дала» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе) (өтелетін бөлігі)	(9,475,249)	(3,381,688)
Холдингтен алынған қарыздар шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(1,814,315)	–
«Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қарыз алушы-клиенттерге кредиттер беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	(1,203,423)	–
Құнсыздандудан болған шығындарды жабуға арналған мемлекеттік субсидияны пайдалану (6-ескертпе)	–	(2,313,591)
Кезеңдегі амортизация	(9,828,915)	(1,202,103)
30 маусымға (аудиттелмеген)	30,639,701	37,930,901

Қаржы министрлігінен қарыз түрінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме бастапқы танылғаннан кейін Қоғам мемлекеттік бағдарламалардың шарттары орындалғаннан кейін қарыз алушыларға берілген жеңілдікті шарттардағы берешек сомасына сәйкес келетін соманы пайда немесе залал құрамына жатқызады (5 және 6-ескертпелер). Қоғам кредиттер бойынша сыйақының төмен мөлшерлемесі арқылы түпкілікті қарыз алушыларға пайданы бөлу жөніндегі міндеттемені көтереді.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде пайда немесе залал құрамына аударылған мемлекеттік субсидиялар (17-ескертпе) 32,062,135 мың теңгені құрады және «өзге де кірістерге, нетто» енгізілді (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 12,590,670 мың теңге).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен**Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар*

	<i>Аудиттелмеген</i>	
	<i>30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
1 қаңтарға	3,173,708	6,873,178
Кезең үшін алынды	7,796,956	8,535,993
Қолжетімділік мерзімінің аяқталуына байланысты қайтарылды	(1,876,743)	(5,164,593)
Ерекше шарттарды орындаған нақты қарыз алушыларға қаражат аудару арқылы пайдалану	(5,395,166)	(4,982,560)
30 маусымға	3,698,755	5,262,018

Ауыл шаруашылығы министрлігінен алынған мемлекеттік субсидиялар инвестициялық жобаларға және жаңа немесе бұрын пайдаланылмаған техникалар мен жабдықтарды сатып алуға кредит алған қарыз алушылардың негізгі қарызы мен пайызын ішінара өтеу үшін пайдаланылады. Осы субсидияларды алу үшін қарыз алушылар белгілі бір шарттарды орындауы керек.

14. Өзге міндеттемелер

Басқа бейқаржылық міндеттемелер келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2023 жылғы</i> <i>30 маусым</i> <i>(аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы</i> <i>31 желтоқсан</i>
Төлеуге жататын басқа да салықтар	139,027	239,097
Өзгелері	282,785	246,011
Басқа бейқаржылық міндеттемелер	421,812	485,108

Басқа қаржылық міндеттемелер келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2023 жылғы</i> <i>30 маусым</i> <i>(аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы</i> <i>31 желтоқсан</i>
Ауылдық ипотека және жастарға шағын несие беру	23,184,141	3,015,774
Шартты міндеттемелер бойынша ККЗ арналған резерв <i>(19-ескерте)</i>	1,763,405	679,282
Кредиторлық берешек	427,292	577,760
Цессия шарттары бойынша берешек	20,385	20,385
БҰҰ-дан алынған қарыздар	11,472	16,061
Өзге қаржылық міндеттемелер	25,406,695	4,309,262
Өзге міндеттемелердің жиыны	25,828,507	4,794,370

Ауылдық ипотека

Қоғам ауылдық жерлерде ипотеканы қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасында Сенім білдірілген агент қызметін атқарады және клиенттерге берілген кредиттер бойынша берешек сомасының жылдық 2.5% құрайтын қаражатты басқарғаны үшін комиссия алады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жергілікті атқарушы органдардың атынан Қоғам берген ипотекалық кредиттердің негізгі борышы бойынша берешектің жалпы сомасы 91,612,944 мың теңгені (аудиттелмеген) құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 94,085,056 мың теңге). 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де қаржылық міндеттемелердің шамасы негізінен жергілікті атқарушы органдардан алынған, бірақ әлі түпкі пайдаланушыларға берілмеген қаражаттың шамасын қамтиды.

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған кезеңде Қоғамның ауылдық ипотека бойынша комиссиялық сыйақысы 516,997 мың теңгені құрады (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған кезең үшін: 936,182 мың теңге). 2023 жылғы 31 наурызда ауылдық жерлерде ипотеканы қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасында Сенім білдірілген агенттің функциялары тұрғын үй сертификаттары шеңберінде берілген ипотекалық қарыздар бойынша Сенім білдірілген агенттің функцияларын қоспағанда, «Отбасы банк» АҚ-на берілді.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен**Жастарға шағын кредит беру*

2022 жылғы 30 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі 2022 жылғы 7 ақпандағы № 47 Кәсіпкерлік бастамашылыққа жәрдемдесу жөніндегі шараларды ұйымдастыру және қаржыландыру қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізді. Енгізілген өзгерістерге сәйкес агент арқылы жастарға микрокредит берудің жаңа тетігі құрылды – Қоғам. Осы мақсаттар үшін 2023 жылғы наурызда Қоғам әрбір облыстың мемлекеттік жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау департаменттері шешім қабылдағаннан кейін, оны кейіннен жастарға бөлу үшін 28,980,000 мың теңге алды. Қаржыландырумен жастар арасынан шамамен 5,800 кәсіпкерлік субъектісін қамту жоспарлануда. Микрокредиттер номиналды пайыздық мөлшерлемесі 2.50% және кредиттеу мерзімі 5-7 жыл болатын 21-35 жас аралығындағы тұлғаларға берілетін болады. Өз кезегінде Қоғам агенттің көрсеткен қызметі үшін келісілген комиссиялық пайызды алады.

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша өзге қаржылық міндеттемелердің шамасы негізінен жергілікті атқарушы органдардан алынған, бірақ түпкі пайдаланушыларға әлі берілмеген қаражаттың шамасын қамтиды. 2023 жылғы 30 маусымда аяқталған кезеңде жастарға микрокредит беру бойынша Қоғамның комиссиялық сыйақысы 15,974 мың теңгені құрады (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған кезең үшін: жоқ, өйткені Сенім білдірілген агенттің функциясы 2023 жылы қабылданған).

15. Меншікті капитал*Акционерлік капитал*

2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның тіркелген және шығарылған жай акцияларының саны 407,059,079 дананы құрайды, олар Жалғыз акционермен толық төленген болып табылады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 407,059,079 дана).

«ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (бұрынғы Акционер) Басқармасының 2021 жылғы 04 наурыздағы № 9 шешіміне сәйкес Қоғам бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге орналастыру бағасымен 12,633,932 жай акция мөлшерінде акция орналастырды. Акциялар үшін төлем бұрынғы Акционердің мүлкін беру нысанында жүргізілді, бастапқы тану кезінде әділ құны 6,186,092 мың теңге, 2021 жылғы қыркүйекте 6,447,840 мың теңге мөлшеріндегі сома төленбеген капитал сомасы ретінде көрсетілді. Қоғам басшылығы Қоғамның бөлінбеген пайдасының резерві есебінен акционерлік капиталды төлеу есебіне 6,447,840 мың теңге сомасын қалпына келтіру туралы корпоративтік шешім қабылдады.

Резервтік капитал

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Қоғам резервтік капиталды 5,858,144 мың теңгеге ұлғайтты (2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 2,608,512 мың теңге). Қоғамның саясатына сәйкес, резервтік капитал болашақ шығындарды және басқа да күтпеген тәуекелдер мен жағдайларды қоса алғанда, жалпы тәуекелдерді жабу үшін қалыптастырылады. Резервтік капитал Акционердің шешімі негізінде бөлінуге жатады.

Дивидендтер

2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Жалғыз акционердің 2023 жылғы 31 мамырдағы шешіміне сәйкес Қоғам 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бір жай акцияға 13,677,185 мың теңге немесе 33.60 теңге сомасында дивиденд жариялады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша дивидендтер өтелмеген.

2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Жалғыз акционердің 2022 жылғы 26 мамырдағы шешіміне сәйкес Қоғам 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін бір жай акцияға 6,086,528 мың теңге (аудиттелмеген) немесе 24.04 теңге сомасында дивиденд жариялады және төледі. Олар 2022 жылдың 16 маусымында төленді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Төменде Қазақстан қор биржасының әдіснамасына сәйкес есептелген бір жай акцияның теңгерімдік құны келтірілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Активтер	1,156,039,504	1,013,590,518
Бейматериалдық активтерді шегергенде	(467,998)	(530,705)
Міндеттемелерді шегергенде	(743,338,775)	(609,258,301)
Таза активтер	412,232,731	403,801,512
Жай акциялар саны, дана	407,059,079	407,059,079
Бір жай акцияның теңгерімдік құны (теңгемен)	1,012.71	992.00

16. Кредиттік залалдар бойынша шығыстар

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Клиенттерге берілген кредиттер <i>(6-ескертпе)</i>	(9,815,551)	(7,891,714)
Өзге қаржылық активтер	(1,879,948)	224,693
Банктерге берілген кредиттер	(156,259)	(11,351)
Қаржылық жалгерлік <i>(7-ескертпе)</i>	(1,071,193)	436,327
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	(1,252)	809
Инвестициялық бағалы қағаздар	3,388	8
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер <i>(19-ескертпе)</i>	(1,084,123)	(161,923)
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар*	(14,004,938)	(7,403,151)

*Кредиттік залалдар бойынша шығыстардың шамасы танылуын тоқтатуға әкеп соқпайтын, модификациядан түскен залалдар шамасына шоғырландырылмаған аралық қысқартылған пайда немесе залал туралы есепте көрсетілген кредиттік залалдар бойынша шығыстардың жалпы сомасынан 2,909,130 мың теңгеге ерекшеленеді және клиенттерге берілген кредиттердің жалпы теңгерімдік құнының қозғалысы құрамында көрсетіледі.

17. Өзге кірістер, нетто

	<i>Аудиттелмеген 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен өзге де кіріс <i>(13-ескертпе)</i>	22,233,220	11,388,567
Мемлекеттік субсидияның амортизациясы <i>(13-ескертпе)</i>	9,828,915	1,202,103
«Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде банктерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(5-ескертпе)</i>	(6,765,769)	(2,776,745)
«Кең-Дала» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертпе)</i>	(9,475,249)	(3,381,688)
«Іскер» бағдарламасы шеңберінде клиенттерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертпе)</i>	(2,974,464)	(2,916,543)
Холдингтен алынған қарыз шеңберінде клиенттерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертпе)</i>	(1,814,315)	–
«Жұмыспен қамту 2020-2021 жол картасы» және «Еңбек» бағдарламалары шеңберінде клиенттерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертпе)</i>	(1,203,423)	–
Клиенттерге берілген өзге де кредиттерді бастапқы тану кезіндегі залал <i>(6-ескертпе)</i>	(4,218,146)	(5,810,822)
Ауылдық ипотека бойынша агенттік сыйақы және жастарға микрокредит беру <i>(14-ескертпе)</i>	532,971	936,182
Өзге кірістер	972,502	1,593,120
Өзге кірістер, нетто	7,116,242	234,174

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Мемлекеттік субсидияларды пайдаланудан түскен өзге де кірістер тиісті мемлекеттік бағдарламалардың талаптарын орындау нәтижелері бойынша кірістер ретінде танылды (13-ескертпе).

18. Корпоративтік табыс салығы

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар мынадай позициялардан тұрады:

	<i>Аудиттелмеген</i>	
	<i>2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	<i>2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай</i>
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(2,005,497)	(3,096,477)
Өткен есепті кезеңдерде артық төленген табыс салығы	–	475,373
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығын - уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және азаюы	(2,150,561)	(735,310)
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(4,156,058)	(3,356,414)
Пайда немесе залал құрамында танылған кейінге қалдырылған табыс салығы	(2,150,561)	(735,310)
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша шығын -уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және азаюы	(2,150,561)	(735,310)

Табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені салыстыру:

	<i>2023 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай</i>	<i>2022 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай</i>
	<i>(аудиттелмеген)</i>	<i>(аудиттелмеген)</i>
Салық салынғанға дейінгі пайда	26,201,755	21,734,335
Табыс салығының қолданыстағы мөлшерлемесіне сәйкес есептелген табыс салығы	(5,240,351)	(4,346,867)
Корпоративтік табыс салығының ресми мөлшерлемесі 20%	20%	20%
Мемлекеттік инвестициялық бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын пайыздық кіріс	17,520	502,126
(Кредиттік залалдарды есептеу бойынша шегерілмейтін шығыстар)/ тарату бойынша салық салынбайтын кірістер	(804,347)	99,976
Дивидендтер бойынша салық салынбайтын кіріс	2,061,937	–
Шегерімге жатқызылмайтын шығыстар	(190,817)	(87,022)
Өткен есептік кезеңдерде артық төленген табыс салығы	–	475,373
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	(4,156,058)	(3,356,414)

19. Шартты және шарттық міндеттемелер**Салық салу**

Қазақстандық коммерциялық және, атап айтқанда, салық заңнамасында интерпретациясы әртүрлі болуы мүмкін ережелер бар, жекелеген жағдайларда заңнамаға жанама ретроспективті әсері бар өзгерістер енгізілуі мүмкін. Сонымен қатар, Қоғам басшылығының заңнама ережелерін түсінуі салық органдарының осы ережелерді түсінуінен өзгеше болуы мүмкін, нәтижесінде Қоғам жүргізген операцияларды салық органдары басқаша бағалауы мүмкін және бұл қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептеуге әкелуі мүмкін. Қоғам басшылығы барлық қажетті салық есептеулері жүргізілді және сәйкесінше, есептілікте қандай да бір резервтер есептелмеген деп санайды. Салық органдары соңғы 5 (бес) жылдағы салық деректерін тексере алады. Қоғам басшылығы 2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның заңнаманы түсіндіруі орынды болып табылады және Қоғамның салық, валюта және кеден заңнамаларын сақтау жөніндегі ұстанымдары расталатын болады деп есептейді.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***Құқықтық мәселелер**

Кәдімгі қызмет барысында Қоғам сот талап арыздары мен кінәрат-талаптардың объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірінше, мұндай талап арыздардың немесе кінәрат-талаптардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болған жағдайда) болашақта Қоғамның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етпейді.

Басшылықта қандай да бір елеулі нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Қоғамға қарсы қойылуы мүмкін ықтимал талап-арыздар туралы ақпарат жоқ.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер

Қоғамның шарттық және шартты міндеттемелері мынадай позицияларды қамтиды:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер		
Қарыз беру бойынша міндеттемелер	115,316,042	118,827,146
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	(1,763,405)	(679,282)
	113,552,637	118,147,864
Операциялық жалгерлік шарттары бойынша міндеттемелер		
1 жылға дейін	47,631	62,978
Шартты және шарттық міндеттемелер	113,600,268	118,210,842

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер

Жоғарыда көрсетілген жалпы өтелмеген шарттық міндеттемелер міндетті түрде болашақ ақшалай талаптарды білдірмейді, өйткені кредит берудің осы шартты міндеттемелерінің мерзімі аяқталуы мүмкін немесе олар орындалмай аяқталуы мүмкін.

Қарыз беру жөніндегі міндеттемелер туралы келісім Қоғам үшін қолайсыз жағдайлар туындаған жағдайда, сондай-ақ кредиттеу үшін ресурстар болмаған жағдайда, Қоғамның келісімнен біржақты шығу құқығын көздейді.

Төменде ККЗ арналған резерв өзгерістерінің талдауы берілген:

	<i>Аудиттелмеген</i>	
	<i>30 маусымда аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл</i>	<i>2022 жыл</i>
Қарыз беру бойынша міндеттемелер		
	<i>1-кезең</i>	<i>1-кезең</i>
1 қаңтарға	679,282	1,092,195
Кезең ішіндегі ККЗ өзгеруі	1,084,123	161,923
30 маусымда	1,763,405	1,254,118

20. Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржылық есептілікте әділ құны бағаланатын немесе ашылатын барлық активтер мен міндеттемелер жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер негізінде төменде сипатталған әділ құн иерархиясы шеңберінде жіктеледі:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы бірдей активтер мен міндеттемелерге баға белгіленетін (түзетілмеген) бағалар;
- 2-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер бақыланатын болып табылатын немесе тікелей немесе жанама болып табылатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей: бүкіл бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төменгі деңгейдегі бастапқы деректер бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген бағалау әдістері.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Келесі кестеде әділ құны әділ күн көздерінің иерархиясы деңгейлері бөлінісінде ашылатын қаржы құралдарының талдауы келтірілген:

	Бағалау күні	Пайдалану арқылы әділ құнды бағалау			Жиыны
		1-деңгейдің бастапқы деректерін	2-деңгейдің бастапқы деректерін	3-деңгейдің бастапқы деректерін	
2023 жылғы 30 маусым					
<i>(аудиттелмеген)</i>					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2023 жылғы 30 маусым	–	125,674,244	–	125,674,244
Банктерге берілген кредиттер	2023 жылғы 30 маусым	–	56,918,852	–	56,918,852
Клиенттерге берілген кредиттер	2023 жылғы 30 маусым	–	613,139,356	92,595,673	705,735,029
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	4,068,463	4,952,179	9,020,642
Инвестициялық бағалы қағаздар	2023 жылғы 30 маусым	–	578,455	–	578,455
Өзге қаржылық активтер	2023 жылғы 30 маусым	–	4,474,327	–	4,474,327
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	84,435,787	–	84,435,787
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	2023 жылғы 30 маусым	–	51,959,180	–	51,959,180
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	167,845,489	–	167,845,489
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2023 жылғы 30 маусым	–	157,838,475	–	157,838,475
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2023 жылғы 30 маусым	–	143,233,648	–	143,233,648
Өзге қаржылық міндеттемелер	2023 жылғы 30 маусым	–	25,406,695	–	25,406,695
2022 жылғы 31 желтоқсан					
Әділ құны ашылатын активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	107,720,283	–	107,720,283
Банктерге берілген кредиттер	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	10,062,366	–	10,062,366
Клиенттерге берілген кредиттер	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	530,922,503	94,189,814	625,112,317
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	2,884,517	5,881,052	8,765,569
Инвестициялық бағалы қағаздар	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	564,492	–	564,492
Өзге қаржылық активтер	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	5,554,098	–	5,554,098
Әділ құны ашылатын міндеттемелер					
Акционер алдындағы берешек	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	69,952,622	–	69,952,622
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	50,311,897	–	50,311,897
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	152,810,376	–	152,810,376
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	60,336,768	–	60,336,768
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	151,377,550	–	151,377,550
Өзге қаржылық міндеттемелер	2022 жылғы 31 желтоқсан	–	4,309,262	–	4,309,262

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылмаған аралық қысқартылған есепте әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдары

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген Қоғамның қаржы құралдарының теңгерімдік және әділ құнының салыстырмасы келтірілген. Кестеде бейқаржылық активтер мен бейқаржылық міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>		
	<i>Теңгерімдік құн</i>	<i>Әділ құн</i>	<i>Танылмаған пайда/(залал)</i>
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	125,674,244	125,674,244	–
Банктерге берілген кредиттер	56,729,884	56,918,852	188,968
Клиенттерге берілген кредиттер	802,945,671	705,735,029	(97,210,642)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	9,337,654	9,020,642	(317,012)
Инвестиционные ценные бумаги	590,086	578,455	(11,631)
Өзге қаржылық активтер	4,474,327	4,474,327	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	91,534,139	70,758,602	20,775,537
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	49,324,400	51,959,180	(2,634,780)
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	167,322,747	167,845,489	(522,742)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	182,827,286	157,838,475	24,988,811
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	170,571,378	143,233,648	27,337,730
Дивидендтер бойынша берешек	13,677,185	13,677,185	–
Өзге қаржылық міндеттемелер	25,406,695	25,406,695	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістің жиыны			(27,405,761)

	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>		
	<i>Теңгерімдік құн</i>	<i>Әділ құн</i>	<i>Танылмаған пайда/(залал)</i>
Қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	107,720,283	107,720,283	–
Банктерге берілген кредиттер	10,456,354	10,062,366	(393,988)
Клиенттерге берілген кредиттер	722,917,368	625,112,317	(97,805,051)
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек	10,205,360	8,765,569	(1,439,791)
Инвестиционные ценные бумаги	592,637	564,492	(28,145)
Өзге қаржылық активтер	5,554,098	5,554,098	–
Қаржылық міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	89,417,496	69,952,622	19,464,874
Кредиттік ұйымдардың қаражаттары	48,884,037	50,311,897	(1,427,860)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	182,850,442	152,810,376	30,040,066
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	60,747,873	60,336,768	411,105
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	178,599,494	151,377,550	27,221,944
Өзге қаржылық міндеттемелер	4,309,262	4,309,262	–
Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістің жиыны			(23,956,846)

Бұдан әрі әділ құн бойынша осы аралық қысқартылған қаржылық есептілікте көрсетілмеген қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде қолданылған әдістемелер мен жорамалдар сипатталған.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен**Әділ құны шамамен олардың ағымдағы құнына тең болатын активтер*

Өтімді немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан аз) қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер жағдайында, олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнға тең болады. Бұл жорамал талап етілгенге дейінгі салымдарға, белгіленген өтеу мерзімі жоқ жинақ шоттарына да қолданылады.

Тиянақталған мөлшерлемен және өзгермелі мөлшерлемен қаржы құралдары

Биржада бағасы белгіленген борыштық құралдар жағдайында, әділ құн жарияланған нарықтық бағаларға негізделеді. Бағасы белгіленбеген борыштық құралдар жағдайында, ұқсас шарттары мен кредиттік тәуекелі бар борыштық құралдар үшін өтеуге дейінгі қалған уақыт кезеңі ескеріле отырып, ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағындарының моделі қолданылады.

Клиенттерге берілген кредиттер бойынша, болашақ ақша ағындары ҚРҰБ жариялаған статистикалық деректер негізінде өтеу мерзімі ұқсас қаржы құралдарының орташа нарықтық мөлшерлемесі қолданыла отырып дисконтталады. Бұл тәсіл клиенттерге берілген кредиттердің әділ құнын бағалау үшін қолданылды. Банктерге берілген кредиттер бойынша, болашақ ақша ағындары Қазақстан қор биржасының кірістілік қисығы сияқты байқалатын барлық бастапқы деректер қолданыла отырып, капиталды ұлғайту моделі қолданылып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша орташа нарықтық мөлшерлеме жылдық 15.0%-дан 21.8%-ға дейін (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан - жылдық 15.4-21.9%) құрады.

Әділ құны қаржылық есептілікте ашылатын міндеттемелер бойынша, болашақ ақша ағындары Қазақстандық қор биржасының кірістілік қисығы және Bloomberg жариялаған өтеу мерзіміне түзетілген Қоғамның рейтингі үшін кредиттік спрэд сияқты байқалатын барлық бастапқы деректер қолданыла отырып, капиталды ұлғайту моделі қолданылып есептелген нарықтық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша тартылған қарыздардың әділ құнын бағалау үшін қолданылатын нарықтық мөлшерлеме жылдық 15.56%-дан 18.25%-ға дейін (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: жылдық 14.12-17.64%) құрады. Болашақ ақша ағындарына негізгі қарызды және негізгі борышқа қолданылатын шарт бойынша пайыздық мөлшерлемен есептелген пайыздарды өтеу кіреді.

21. Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару Қоғамның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Қоғамның өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдері болып табылады. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша өтімділік тәуекеліне қатысты 2022 жылғы 31 желтоқсаннан бастап елеулі өзгерістер болған емес. 2023 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Қоғам валюталық тәуекелге ұшырамады (аудиттелмеген) (2022 жылғы 31 желтоқсан: жоқ).

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, шетел валюталарының айырбастау бағамдарының, пайыздық мөлшерлемелердің және акция бағаларының өзгеруі Қоғамның пайдасына немесе оның қолындағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен, кірістілік қисығының тәуекелінен және басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және айрықша өзгерістердің және нарықтық бағалар мен валютаның айырбас бағамдарының құбылмалылық деңгейінің өзгерістеріне ұшырайтын пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті - қабылданған тәуекел үшін алынған кірістіліктің оңтайландырылуын қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшыраудың қолайлы параметрлерден асып кетпеуін басқару және бақылау болып табылады. Тәуекелдерді басқару департаменті нарықтық тәуекелді басқару үшін жалпы жауапкершілікті өз мойнына алған. Қоғам қаржы құралдарына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мерзімдерін, валюталық позицияны, шығын лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін болғандықтан туындайды. Қоғамның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тиянақталған пайыздық мөлшерлемелер болып табылады. Есепті кезеңде Қоғамның пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшырауында елеулі өзгерістер болған емес.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР**2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен***22. Сегменттік есептілік**

Қоғамның қызметі жоғары дәрежеде интеграцияланған боолып табылады және 8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС (IFRS) максаттары үшін бірыңғай операциялық сегментті білдіреді. Қоғамның активтері Қазақстан Республикасының аумағында шоғырланған және Қоғам Қазақстан Республикасында жүргізілетін және онымен байланысты операциялардан кіріс алады. Операциялық шешімдерді қабылдауға жауапты тұлға, Қоғам жағдайында бұл Басқарма Төрағасы болып табылады, Қоғам туралы ақпаратты тек тұтастай алады және қарайды.

23. Байланысты тараптармен операциялар

«Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» БЕХС-на сәйкес, егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігі болса немесе оның қаржылық немесе операциялық шешім қабылдауы кезінде екінші тарапқа біршама ықпалын жүзеге асыру мүмкіндігі болса, тараптар байланысты болып саналады. Тараптар байланысты ма, жоқ па деген мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны ескеріледі. Байланысты тараптар байланысты емес тараптармен жасалуы мүмкін емес мәмілелерді жасай алады. Мұндай мәмілелердің бағасы мен шарттары байланысты емес тараптар арасындағы бағалар мен мәмілелердің шарттарынан өзгеше болуы мүмкін. Қазақстан Республикасының Үкіметі Акционер арқылы Қоғамның қызметіне елеулі ықпал етеді және оны бақылайды.

Есепті кезеңнің соңындағы байланысты тараптармен жасалған операциялардың сальдосы, сондай-ақ шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде келтірілген:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>				
	<i>Мөлшер- леме(%)</i>	<i>Акционер</i>	<i>Еншілес кәсіпорын</i>	<i>Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар</i>	<i>Мемлекетпен байланысты ұйымдар</i>
Активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	–	–	–	7,102,949	103,500,386
Инвестициялық бағалы қағаздар	12.00	–	590,086	–	–
Клиенттерге берілген кредиттер	5.00	–	19,782,227	–	–
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер	–	–	–	–	2,605,386
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	–	–	147,470,014	–	–
Өзге активтер	–	–	–	–	121,687
Міндеттемелер					
Акционердің алдындағы берешек Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	0.28-10.00	91,534,139	–	–	–
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	0.01	–	–	–	167,322,747
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	0.01-1.00	–	–	–	182,827,286
Дивидендтер бойынша берешек	7.10-15.00	89,124,266	–	–	71,995,560
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	13,677,185	–	–	–
Мемлекеттік субсидиялар	–	–	–	–	6,914,433
Өзге міндеттемелер	–	–	–	–	34,338,456
					23,184,141

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>					
	<i>Мөлшер- леме (%)</i>	<i>Акционер</i>	<i>Еншілес кәсіпорын</i>	<i>Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар</i>	<i>Мемлекетпен байланысты ұйымдар</i>
Активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	–	–	–	33	79,463,990
Инвестициялық бағалы қағаздар	12.00	–	592,637	–	–
Клиенттерге берілген кредиттер	5.00	–	20,899,976	–	–
Корпоративтік табыс салығы бойынша қысқа мерзімді активтер	–	–	–	–	1,816,694
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	–	–	147,470,014	–	–
Өзге активтер	–	–	–	–	327,498
Міндеттемелер					
Акционердің алдындағы берешек	0.28-10.00	89,417,496	–	–	–
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	0.01	–	–	–	60,747,873
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	0.01	–	–	–	182,850,442
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	7.10-15.00	97,131,906	–	–	71,995,418
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттемелер	–	–	–	–	4,763,872
Мемлекеттік субсидиялар	–	–	–	–	37,797,142
Өзге міндеттемелер	–	–	–	–	3,015,774
<i>2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай (аудиттелмеген)</i>					
	<i>Акционер</i>	<i>Еншілес кәсіпорын</i>	<i>Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар</i>	<i>Мемлекетпен байланысты ұйымдар</i>	
Ақша қаражаттары және олардың баламалары бойынша пайыздық кірістер	–	–	–	71,950	–
Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер	–	31,923	–	–	–
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық кірістер	–	1,363,227	–	–	–
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	(3,792,878)	–	–	–	(23,006,245)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	(5,137,314)	–	–	–	(3,761,095)
Дивидендтер бойынша кіріс	–	10,309,687	–	–	–
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	–	(15,676)	–	–	–
Өзге операциялық шығыстар	–	–	–	(1,071)	–
Өзге кірістер, нетто	–	–	–	–	32,062,135
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	–	–	–	–	(4,156,058)

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

	<i>2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай (аудиттелмеген)</i>		
	<i>Акционер</i>	<i>Акционердің жалпы бақылауындағы кәсіпорындар</i>	<i>Мемлекетпен байланысты ұйымдар</i>
Ақша қаражаттары және олардың баламалары бойынша пайыздық кірістер	–	–	2,426,454
Инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер	–	32,361	–
Клиенттерге берілген кредиттер бойынша пайыздық кірістер	–	960,908	–
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	(3,831,173)	–	(9,979,258)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	(6,196,816)	–	(3,760,228)
Дивидендтер бойынша кіріс	–	–	–
Кредиттік залалдар бойынша шығыстар	–	(608,176)	(201)
Өзге операциялық шығыстар	–	–	–
Өзге кірістер/(шығыстар), нетто	–	(334,726)	13,517,923
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	–	–	(3,356,414)

Жоғары басшы персоналға сыйақы

Жоғары басшы персоналға сыйақы келесі позицияларды қамтиды:

	<i>2022 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай</i>	
	<i>2023 жыл (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жыл (аудиттелмеген)</i>
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	62,113	70,624
Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы	9,353	17,228
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар	–	6,710
Әлеуметтік қамсыздандыруға арналған аударымдар	6,875	8,207
Жоғары басшы персоналға арналған сыйақы жиыны	78,341	102,769

24. Капиталдың жеткіліктілігі

Қоғам өз қызметіне тән тәуекелдерден қорғау мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Қоғам капиталының жеткіліктілігі ҚРҰБ белгілеген басқа әдістер, нормативтер пайдаланыла отырып бақыланады.

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғам капиталға қатысты барлық сыртқы белгіленген талаптарды толық сақтады.

Қоғам үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты капиталға қатысты сыртқы талаптардың сақталуын және қызметті жүзеге асыру және акционерлік құнды барынша арттыру үшін қажетті жоғары кредиттік рейтинг пен капиталдың жеткіліктілік нормативтерінің сақталуын қамтамасыз ету болып табылады.

Қоғам өз капиталының құрылымын басқарады және оны жүзеге асырылатын қызмет түрлерінің экономикалық жағдайлары мен тәуекел сипаттамаларындағы өзгерістер аясында түзетеді.

ҚРҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын ұйымдардан 1-ші деңгейдегі (k1) капиталдың жеткіліктілік коэффициентін активтердің кемінде 6% мөлшерінде; (k1-2) капиталдың жеткіліктілік коэффициентін активтердің кемінде 6% мөлшерінде ұстауды және тәуекелді ескере отырып өлшенген шартты және ықтимал міндеттемелерді сақтауды; және жалпы жеткіліктілік коэффициентін (k1-3) активтердің кем дегенде 6% мөлшерінде ұстауды және тәуекел мен операциялық тәуекелді ескере отырып өлшенген шартты және ықтимал міндеттемелерді сақтауды талап етеді.

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛМАҒАН АРАЛЫҚ ҚЫСҚАРТЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ТАҢДАЛҒАН ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАЛАР****2023 жылдың 30 маусымында аяқталған алты ай***мың теңгемен*

2023 жылғы 30 маусымдағы және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Қоғам капиталының жеткіліктілік коэффициенттері мынадай болды:

	<i>2023 жылғы 30 маусым (аудиттелмеген)</i>	<i>2022 жылғы 31 желтоқсан</i>
1-ші деңгейдегі капитал	390,256,130	392,394,568
2-ші деңгейдегі капитал	22,045,697	11,488,171
Капитал жиыны	412,301,827	403,882,739
Тәуекел ескеріле отырып өлшенген активтер	922,820,812	791,514,677
Шарттық және шартты міндеттемелер	57,658,021	59,413,573
Операциялық тәуекел	27,838,724	25,887,765
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	33.76%	38.71%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2)	39.80%	46.11%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3)	26.26%	29.24%

25. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2023 жылғы 14 маусымда Жалғыз Акционер Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферт есебінен кейіннен лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын, жемшөп дайындау техникасын және ұтқыр суару жүйелерін сатып алуды қаржыландыру үшін «ҚазАгроҚаржы» АҚ еншілес компаниясының жарғылық капиталын кейіннен ұлғайта отырып, бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге бағасымен 20,000,000 (жиырма миллион) дана жай акцияны қосымша шығару арқылы Қоғамның жарияланған жай акцияларын 427,059,079 (төрт жүз жиырма жеті миллион елу тоғыз мың жетпіс тоғыз) данаға дейін ұлғайту туралы шешім қабылдады. 2013 жылғы 18 шілдеде бір жай акция үшін 1,000 (бір мың) теңге бағасымен 20,000,000 (жиырма миллион) дана жай акцияны Жалғыз Акционер төледі.

2023 жылғы 31 шілдеде Қоғам Жалғыз акционерге 2023 жылға 13,677,185 мың теңге мөлшерінде жарияланған дивидендтерді төледі.